

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šljajo uredništvu lista »Mir«
v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rekopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rekopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštne znamke.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krona.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvu lista »Mir«
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin
od garand-vrste vsakekrat.

Leto XXXIII.

Celovec, 11. aprila 1914.

Št. 14.

Veselo alelujo

vsem prijateljem »Mira«!

Uredništvo in upravništvo.

IV. občni zbor S. K. S. Z. za Koroško.

V četrtek, dne 2. aprila 1914, se je vršil v Celovcu v veliki dvorani hotela Trabesinger redni občni zbor Slovenske kršč.-socialne zveze. Pokazalo se je, da je postala Zveza prava duševna voditeljica vseh delavnih Slovencev, kajti tako dobro obiskanega občnega zbora kot letos, še za časa svojega obstoja ni imela zaznamovati. Bili so zastopani vsi sloji. Odzvali so se Zvezinemu vabilu in prihiteli k ognjišču in središču vsega kulturnega življenja v Celovcu duhovniki, učitelji, župani in naša navedbna mladina iz vseh krajev slovenske Koroške, da se zopet ogrejejo in navdušijo za visoke vzore požrtvovalne ljubezni, ki jih vsebuje Einspielerjev program v kratkem in jedernatem reku: Vse za vero, dom, cesarja! kojega verni dedič je danes postala Slov. kršč. soc. zveza.

Tajnik Jožef Vajncerl poroča o delovanju Zveze v pretečenem letu in nam poda v točnih številkah podrobno in jasno sliko o gibanju raznih krajevnih društev pod duševnim vodstvom Zveze.

Zveza je imela 50 učlanjenih društev. Nova društva so se ustanovila v Maloščah in Št. Vidu v Podjuni. V pretečenem letu se je sestel osrednji odbor enajstkrat in

vselej prvi četrtek v mesecu, kakor se je bilo sklenilo, da naj velja tudi zanaprej.

Pretečeno društveno leto je bilo v znamenju Konstantinovih in Einspielerjevih slavnosti. Zveza je priredila 10 slavnosti v večjem obsegu s cerkvenim in izobraževalnim značajem, ki so vrlo lepo uspele.

Vršile so se na sledečih krajih: v Svečah, na Poljani pri Prevaljah, v Gospa Sveti, v Blačah ob Zili, pri Božjem grobu pri Pliberku, na Strmcu, na Sv. Višarjah, dvakrat na Svetem mestu pri Žvabeku in Grabštanju.

Težko nam je reči, katera je bila sijajnejša, kajti vse so imele ogromno udeležbo iz celega dotičnega okraja. V Svečah in in pri Božjem grobu je dvignil sijaj slavja posebno še nastop naših »Orlov«.

Največjega izobraževalnega pomena pa so bili socialni tečaji, katerih je priredila Zveza 11, in sicer v sledečih krajih: V Dolinčah pri Rožeku, v Železni Kapli, v Glinjah v Šmihelu pri Pliberku, v Prevaljah, na Rudi, v Škocijanu, v Spodnjem Dravbergu, v Spodnjih Borovljah pri Ledenicah, v Svečah in Zahomcu. Tečaji so bili vobče povoljno, deloma celo mnogoštevilno obiskani. Skušnja nam je pokazala, da se tečaji ob nedeljah večinoma posrečijo, med tem ko je ob delavnikih udeležba odvisna od krajevnih razmer. Predavanja na tečajih so se gibala na vseh poljih gospodarskega in socialnega znanja.

Kakor vsako leto, tako se je tudi letos vršil mladeniški tabor na binkoštni ponedeljek v Št. Rupertu pri Velikovcu. Slavnost je bila letos še zato lepša, ker se je isti dan blagoslavljala prva društvena zastava društva »Lipa« v Velikovcu. Po cerkvenem opravilu sta govorila državni in deželni poslanec Grafenauer in podpredsednik »Zveze«. Tudi ženskemu vprašanju je posvetila Zveza svojo skrb. Priredila je 8 ženskih shodov: v Prevaljah, Ti-

njah, v Podljubelju dvakrat, v Vogrčah, Žvabeku, Škofičah in Svečah. Vsi shodi so bili dobro obiskani. Obravnavala so se vprašanja, ki spadajo v okvir ženskega delokroga, posebno gospodinjstvo in vzgoja otrok.

Protialkoholno gibanje.

Zavedajoča se velikanskega pomena abstinence v današnjih dneh, posebno za našo Koroško, je Zveza zvesto vršila svojo dolžnost. Priredila je v Celovcu zelo dobro obiskan protialkoholni shod. Poskrbela je za tozadevna predavanja na shodih in socialnih tečajih z uspehom, da so se ustanovila društva »Sveta vojska« v Celovcu, Kazazah in Vogrčah. Pravila so že vložena za potrjenje za Globasnico in Sveče.

Katoliški shod.

Najpomembnejša prireditvev Zveze na zunaj je bila udeležitev koroških Slovencev na katoliškem shodu v Ljubljani. Navdušenje našega ljudstva je bilo velikansko, posebno še ob prijaznem, odličnem sprejemu, ki so nam ga pripravili naši jugoslovanski bratje.

Lepa in dobro uspela prireditvev je bila tudi pevska slavnost in tombola, ki je vse udeležence zadovoljila. Pevske slavnosti so pokazale, kaj organizacija pomeni, kajti okrog 80 koroških pevcev je proizvajalo umetne in narodne pesmi. Veliko zaslugo za uspeh te slavnosti ima podporno društvo slov. organistov.

Govorniki.

Zveza je poslala govornike v tem letu na 171 shodov, in sicer so šli sledeči gospodje: Podpredsednik 26 krat, gospod Smodej 20 krat, gosp. dr. Rožič 15 krat, gosp. Krigl 10 krat, dr. Rožman 9 krat, dr. Jesenko 8 krat, gosp. Ulbing 8 krat, dr. Schaubach 7 krat, mgr. Podgorc 9 krat, gosp. Krištof 6 krat, gosp. Poljanec 5 krat, gosp. Uršič

Podlistek.

Iz Rormeistrovih zapiskov.

Sestavil Štefan Singer.

(Dalje.)

1) Vrsta mestnih župnikov.

Kakor je bilo že na str. 77 omenjeno, je bila mestna cerkev v Celovcu do začetka 17. stoletja podružnica k Gospa Sveti. Kapitelški dekan je bil obenem tudi župnik v Celovcu, dušno pastirstvo pa je oskrboval po svojem vikarju ali namestniku, katerega sta pomagala v zadnjem času še dva pomočnika ali kaplana. Njih delovanje ni moglo zabraniti, da se je v mestu luteranstvo vedno bolj razširjalo. Svojo božjo službo so imeli luteranci najprej v cerkvi pri Sv. Duhu, potem pa v sedanji stolni cerkvi. Službo protestantskega pastora je opravljajal od l. 1563.—1569. Martin Knor, za njim Andrej Lang in Ambrož Ziegler, do 1575. Od 9. decembra 1575.—1594 Bernard Stainer. Njegov naslednik je bil Adam Kolbius Fagius do l. 1600. V celem luteranskem času je bilo okrog 3000 otrok po novi veri krščenih. Katoliška božja služba pa tudi v tem zmedenem času ni nehala, ampak se je opravljala v mestni cerkvi, pač pa so morali katoličani opustiti slovesni obhod s sv. Rešnjim Telesom na praznik sv. Rešnjega Telesa od l. 1564. naprej. V tem žalost-

nem času splošnega odpada od katol. vere, ko so deželni stanovni in plemstvo večinoma prestopili k protestantizmu ter oropali cerkve njih premoženja, so bili dohodki mestne cerkve tako majhni, da gosposveški dekan dr. Simon Dorn plem. Dornegg ni več mogel za mestno cerkev predpisanih davkov iz cerkvenega premoženja plačevati.

Ta zaostali davek je leta 1602. že narastel do velikanske vsote 980 gld. Omenjenega leta 1602. je dekan umrl, deželna oblast je vplačilo tega dolga popustila, ob enem pa so dosedanjo podružnico izločili od Gospa Svete ter napravili v Celovcu samostojno župnijo, katere patron je postal deželni knez, to je cesar. Za prvega mestnega župnika je bil imenovan:

1. Dr. Matej Šolastik leta 1603. Bil je prej dvorni kaplan, doktor bogoslovja in obojega prava in apostolski protonotar.

Smrt ga je prehitela kmalu po njegovem imenovanju za mestnega župnika. Ves nered, ki ga je luteranstvo napravilo v cerkvenem premoženju, je čakal na njegovega naslednika:

2. Mateja Senex. (1604.—1620.). Po njegovem prizadevanju je dobila cerkev nazaj Goderjevo ustanovo, katere se je polastil protestantski magistrat. Janez Goder, posestnik v Celovcu in njegova žena Marjeta sta 24. avgusta 1497. leta podarila mestni cerkvi več hiš, travnikov in njiv z namenom, da se iz teh dohodkov zida pri mestni cerkvi kapelica 14 pomočnikov, ter da se vzdržuje kaplan.

Leta 1604. pride v Celovec sekovski knez in škof Martin, da strogo izvrši protireformacijo kakor l. 1600. Bil je v Celovcu od 5. aprila do 26. julija. Kdor se ni hotel povrtniti nazaj h katoliški veri, je moral mesto zapustiti. 50 meščanov se je izselilo, ker se niso hoteli krivoverstvu odpovedati. Istege leta so zopet vpeljali slovesno procesijo na praznik sv. Rešnjega Telesa ter poklicali jezuite, da razširjajo katoliško vero v pridigah in v šolah pri mladini. Leta 1606. je bil mestni sodnik Ahac Winkler poklican v Gradec na odgovor, ker je pri rabuki na ulici dal podkrnoškega prošta Latoma zapreti. Leta 1607. na god sv. Treh kraljev je prišel iz Krške doline mladenič 18 let, protestantske vere, se je izdal za preroka, zgrabil župnika Mateja Senex med sv. mašo ter ga potegnil čez stopnice od oltarja in mu z nogami po glavi teptal. Umobolnega zločinca so peljali v Gradec in ga obsodili na galejo.

Dne 23. junija 1610 je sklenil Senex z magistratom pogodbo zaradi hiš, katere so meščani v šentvidskem predmestju sezidali na cerkvenem zemljišču. Leta 1613. so prišli v Celovec frančiškani.

Leta 1616. je župnik bratovščino sv. Rešnjega Telesa, katero so luteranci zatrli, zopet oživil in utelesil bratovščini v Solnogradu.

Leta 1619. se je Senex mestni župniji odpovedal ter postal župnik v Walburgi, kjer je umrl.

(Dalje sledi.)

3 krat, gosp. Mayerhofer 4 krat, gosp. Mavhler 3 krat, gosp. Fritz 3 krat, gosp. Grafenauer 2 krat. Poleg teh imenovanih gospodov so govorili in sodelovali pri Zvezinih prireditvah gosp. dr. Hohnjec iz Maribora, gosp. Kalan, gosp. Terseglav, gosp. Puhar iz Ljubljane, gg. Kravina, Dobernik, I. Ogris, Gril, dr. Arnejc, Teul, Katnik, Nagelschmid, Zeichen, Svaton, Zel, Rozman in Vajncerl. Izmed teh gospodov je 19 duhovnikov in 13 lajkov skupaj 32 oseb. Vseh govorov v Zvezini organizaciji je bilo na Koroškem 262.

Zveza si šteje v častno dolžnost izreči iskreno zahvalo vsem cenjenim gg. govornikom, ki se niso zbal ne truda, ne stroškov, in pohiteli od nedelje do nedelje med naše ukaželjno ljudstvo. Posebno še gre zahvala Zadrudni zvezi v Ljubljani, ki nam je v osebi g. Krištofa dala tako izborna moč.

Glavna naloga Zveze je izobraževalno delo, in brez Vas bi Zveza ničesar ne zamogla.

Delovanje raznih izobr. društev zasluži v obče polno priznanje. Javno pohvalo moramo izreči društvom: v Črni, Št. Tomažu, Prevaljah, v Borovljah, Bilčovsu, Kazazah, Vogrčah, Št. Jakobu, Dobrlavasi, Pliberku.

Delovanje ostalih društev razven osmerih, ki spijo, je bilo zadovoljivo.

Blagajniško poročilo kaže sledeče podatke: Dohodkov je imela Zveza 8456 kron 92 vin., izdatkov pa je bilo 5520 K 72 vin., v trgovini leži v blagu 3332 K 35 vin., torej ima primanjkljaja 396 K 15 vin. Glavni viri dohodkov so bili sledeči: podpore rodoljubov, »Slov. Straže«, Mohorjeve družbe, skupiček razglednic, Višarske knjižice in narodni kolek.

Glavni izdatki pa so bili: tajništvo: 1440, za govornike: 520 K 10 vin., poštnina lepaki itd. 627 K 12 vin. in različni drugi izdatki kakor za »Orla«, mlad. knjižice, za razglednice itd.

Govor dr. Korošca.

Živahno pozdravljen je nato povzel besedo predsednik Hrvatskoslovenskega kluba g. dr. Korošec. Orisal je v živih, navduševalnih potezah pomen ustoličenja koroških vojvod in pokazal, kako je bila ravnno organizirana moč nekdanjih slovenskih zadrug vir ne samo gospodarske, ampak tudi državne moči, tako da je zbor županov kot zastopnik ljudske volje prosto volil svojega vojvodo. Obred ustoličenja dokazuje, da so bili Slovenci trezen narod, da je ljubil neodvisnost, da je zahteval od svojih vojvod, da so varuhi svete vere in pravice in da je visoko cenil delo. Sovražnik pa je zanesel v naše ljudstvo alkohol, da ga zastrupi, naredil je iz enega dela našega prej tako svobodoljubnega ljudstva ponižne hlapce tujega naroda, ubijal je pri naših prednikih misel skupnosti in zanesel v naše dežele gibanje proč od Rima. S. K. S. Z. si je stekla že mnogo zaslug, da je skušala pridobiti narodu zopet te izgubljene svetinje. V nas je še dovolj volje in poguma za življenje, treba je samo treznosti, dela in ednosti.

Sijajnemu govoru, ki ga je občinstvo nešteto krat prekinilo z viharnim odobravanjem, je sledil dolgoletni aplavz. Gospod dr. Korošec je znal poslušalce navdušiti. Zveza se odličnemu g. govorniku najtopleje zahvaljuje za veliko čast, ki nam jo je skazal kot slavnostni govornik.

Poln aktualnih plodovitih novih misli je bil obširno podani načrt g. podpredsednika, ki ga hoče udejestviti Zveza v bodočem letu. Odboru se je skazala hvaležnost in nemejeno priznanje z zopetno izvolitvijo vseh starih članov po vzkliku. Pri debati se je najbolj naglašala potreba razširjevati z vsemi silami abstinenčno gibanje.

Gospod Smodej je kot predsednik podzveze »Orlov« za Koroško izrekel globoko obžalovanje, da se gosp. deželni predsednik ekscelencja baron dr. Fries-Skene da terorizirati od nemškega »Volksrata«, ki je zoper »Orlovo« organizacijo vložil svoj veto. Vojaška oblast želi treznostno gibanje na Koroškem, da rod ne bo degeneriral, in to gibanje je zelo živahno zlasti v naši Orlovski organizaciji. Sveta dolžnost deželne vlade je torej, da pospešuje to organizacijo. Gosp. dr. Korošec se je za zadevo zanimal.

Če se ozremo z enim splošnim pogledom na prošlo leto, z mirno vestjo lahko rečemo, da je Zveza pri danih razmerah zve-

sto in uspešno vršila svojo nalogo in da zasluži polno zaupanje in vsestransko podporo vseh rodoljubov, tako domačih kakor izven koroških. Kakor je znano, ali bi vsaj moralo biti znano vsakemu koroškemu Slovincu, je Zveza otvorila trgovino s papirjem in devocijonalijami, nastanjeno v hotelu Trabesinger. Da bo pa moglo to podjetje uspevati in se povečati vsaj tako, da se more v Celovcu kupiti tudi kaka slovenska knjiga, je treba, da podpiramo to trgovino s tem, da kupujemo vse v to stroko spadajoče potrebščine pri njej.

Čujte, kmetje!

Dne 3. sušca je kupil kmet Peter Hutter iz Globasnice v Velikovcu okoli 50 ovac, da bi jih poslal na Tirolsko, odkoder je imel za ta dan naročene. Ker se pa ima pred odpošiljativjo vršiti živinozdravniški ogled, je iskal velikovškega živinonadzdravnika ter ga čez dve uri tudi srečno našel. G. Hutter ga je potem naprosil, da bi bil ob 5. uri na kolodvoru v Sinčivasi, ker prej ni mogoče ovac spraviti skupaj. A živinozdravnik je bil drugega mnenja. Zažugal je kmetiču, češ, da bo čakal le do 4. in ako ovc dotedaj ne bo tam, bo zopet odšel v Velikovec. H. se je sicer požuril, a zamudil je živinozdravnika in ga srečal kake 10 minut od postaje na poti proti Velikovcu. Kljub temu, da je kmet zdravnika še tako milo prosil, naj se vrne teh par korakov nazaj in ogleda živino ter tako omogoči odpošiljatev, ni imel zadnji nobenega usmiljenja. Kmet je zato moral postaviti živino namesto v vagon, s katerim bi se lahko odpeljala ob 6. zvečer proč, v neki najeti hlev, kupiti krmo za 50 ovac, leteti drugi dan iz Globasnice v Velikovec zopet po zdravnika, ter odposlati ovce šele čez 24 ur pozneje na določeno mesto. Zgodilo se je to zgolj iz sovraštva, ker je kmet Slovenec. To dejanje izgleda ravno tako, kakor bi bili kmetje zavoljo živinozdravnika tu, ne pa narobe. To dejanje označi nemški furor in nemško sovraštvo do slovenskih kmetov. Zahtevamo, naj nastavijo v naše kraje slovenske živinozdravnike, kateri nas razumejo, nam hočejo pomagati, ne pa takih Nemcev, ki nas tlačijo in oškodujejo, kakor je storil to velikovski nemškonacionalni brezsrčnež. Razun tega, da je moral najeti gospod H. hlev in kupiti krmo, se brani plačati Tirolec vso vsoto ter hoče odtegniti kmetu 100 K, ker ovce niso prišle v pravem času na določeno mesto.

Pritožb proti temu gospodu živinozdravniku je že zadosti slišati; opozarjamo svojega poslanca na ta neusmiljeni čin ter ga prosimo, da stori energične korake nam v pomoč! Slovenski kmetje pa vidijo, v kakem prijateljstvu in v kakem miru hočejo z nami živeti nemški nacionalci. Za take nesramnosti, ki si jih upajo uganjati na slovenski zemlji ljudje, ki jedo naš kruh, so pa odgovorni tudi vsi tisti nemškutarji, ki se pehajo za nemškimi nacionalci, prodajajo sebe, svoj stan in svoj rod tej stranki in pomagajo vzdrževati te za kmete tako škodljive in poniževalne, sramotne razmere.

Politične vesti.

Volitve v Gorici.

Pri zadnjih občinskih volitvah v Gorici je bilo razmerje med Slovenci in Lahy v tretjem razredu 350:512. Med temi 512 laškimi glasovi so glasovi laških liberalcev in laških krščanskih socialcev ter Nemcev, ki so vsi glasovali za laške kandidate. Od zadnjih državnozborskih volitev so napredovali Slovenci za 9 odstotkov (od 31 na 40 odstotkov). Te številke pač jasno kažejo, da slovenski živelj v Gorici krepko narašča in da bo padla prej ali slej goriška občina v roke Slovencev. V drugem razredu so dobili slovenski kandidatje ravnatelj Bežek 288, dr. Dereani 288, Dominko 286, Ernello 286, Fon 286, Hrovatin 289, dr. Podgornik 287, dr. Vošnjak 286 glasov. Združene laške stranke in Nemci so volili laške kandidate, ki so dobili od 582 do 594 glasov. Slovenci so se udeležili volitev tudi v prvem razredu in so dobili njihovi kandidati nad 140 glasov, laški pa okrog 390.

Češka zmaga v Plznu.

Dne 2. t. m. so se vršile v Plznu volitve za okrajni zastop, in sicer je volila skupina velikih davkoplavevalcev. Zmagali so Čehi, ki so dobili 105, Nemci pa samo 56 glasov. V tej skupini, ki voli 9 mandatov, so dose-daj vedno zmagali Nemci in so še pred tremi leti prodrli z 18 glasovi večine. Vzrok nemškega poraza je dejstvo, da je od zadnjih volitev število čeških glasov silno narastlo, tako da je bila nemška zmaga izgubljena. Več nemških volilcev se vsled parjenosti sploh ni udeležilo volitev.

Šolstvo.

Edina skrb učiteljev - renegatov.

Nekaterih nemškutarjskih učiteljev edina skrb je, kako bi izrinili še zadnje ostanke slovenščine iz naših »utrakvističnih« šol. Tako se je na primer nek tak učitelj celo osmelil vprašati »Kärntner Schulblatt«, glasilo učiteljske zveze, če mu je dovoljeno prisiliti učence, da govorijo tudi v pouka prostem času med seboj nemško. Tako vprašanje samo na sebi že dokazuje, kako daleč sega pri nekaterih renegatskih učiteljih sovražstvo do slovenske govornice, da niti v prostem času ne marajo več slišati slovenskega glasu iz ust slovenske mladine (ker jim najbrž vest očita, če je še kaj imajo!), obenem pa dotični učitelj s tem tudi priča, kako slabo je doma v šolskem zakoniku, zakaj drugače bi mu moral biti znan predvsem § 19. drž. osnovnih zakonov, ki določa med drugim:

»Ravnopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, uradih in javnem življenju se od države priznava.

V deželah, kjer prebiva več narodov, naj se javna učilišča ustanove tako, da se nudi vsaki narodnosti zadostnih sredstev, izobraževati se v svojem jeziku, ne da bi kdo bil prisiljen, učiti se drugega deželnega jezika.

Te določbe so vendar tako jasne, da pač ni treba več nobenih pojasnil. Sedaj pa si oglejmo odgovor na gornje vprašanje, ki ga podaja »Schulblatt« (števil. 2., 1913) v listnici uredništva. Glasi se: Na utrakvističnih šolah bi morali doseči otroci gotovo spretnost v rabi nemščine. Potemtakem je smatrat prisiljenost po rabi nemščine v obče-vanju pred poukom in po pouku, kakor tudi v odmorih kot potrebno učno sredstvo, ki mora biti učitelju dovoljeno.

Tako torej, nasilstvo naj bi bilo učno sredstvo za priučitev drugega deželnega jezika! Ali ni to naravnost v zasmeih ravnokar navedenemu temeljnemu zakonu? In dalje: Ali se ne krši na koroških utrakvističnih šolah § 19. državno - osnovnih in šolskih zakonov že dosti s tem, da se učence sistematično sili, učiti se drugega deželnega jezika, dočim se njih materni jezik popolnoma zapostavlja, da, celo zaničuje! Že v tem je izrečena popolna obsodba našega šolskega sistema, ki ni samo protinaroden, temveč tudi protipostaven. Kaj naj bi šele rekli k taki podvojeni protipostavnosti, kakršno priporoča »Schulblatt«, češ da naj učitelj nasilno ponemčuje slovensko mladino. Po pravici bi se moralo renegatsko učiteljstvo tega protikulturnega, protipostavnega in protičloveškega čina do kosti sramovati, če nosi le še trohico poštenja in pravicoljubnosti v sebi!

Pod krinko pobožnosti.

Li more biti večje hinavščine, kakor se je poslužujejo šolske oblasti na Slovenskem? Obče znano je, da so zadnji čas po vseh šolah na sloven. Koroškem upeljali pozdrav: »Grüß Gott!« Nadzorniki zahtevajo, da otroci povsod tako pozdravljajo. Ker pozdrav »kuten tak« ni vlekel in je dajal povod za posmehovanje, zavili so nemško - nacionalni nadzorniki in učitelji svoje oči proti nebu, vzdihnili, povili se v plašjo pobožnosti ter sklenili: Upeljimo pozdrav: »Grüß Gott!« Nad tem se pobožno slovensko ljudstvo ne bo toliko zgražalo in naš namen je vendar dosežen: ponemčevati otroke in izpodrivati stare slovenske in lepe domače pozdrave. Dobro jutro, dober večer, lahko noč Bog daj, z Bogom, Bog te sprimi itd. To je vendar vrhunec hinavščine in dokaz, da tem ljudem nobeno sred-

stvo ni preslabo, da le pomaga ponemčevati. Mi pa učimo otroke pozdravljati s stariimi in lepimi slovenskimi pozdravi, od učiteljstva pa zahtevamo, naj jih lepo pusti pri miru.

Dnevne novice in dopisi.

Za »Slovensko Stražo« vsak slovenski Korošec! Pomotoma zadnji številki »Mira« niso bile priložene položnice »Slov. Straže«. Prilagam jih danes. Naj vsak naš bralec naredi posebno sedaj v praznikih svojo narodno dolžnost in naj med svojimi znanci nabira za »Slovensko Stražo«!

Dr. Kaltner — knez in škof solnograški. Dne 1. aprila je došlo v Celovec brzojavno, pa ne nepričakovano poročilo, da je izvolil solnograški stolni kapitel za naslednika rajnega solnograškega kneza in nadškofa kardinala dr. Katschtalerja bivšega solnograškega pomožnega škofa in sedaj kneza in škofa krškega, prevzvišenega gospoda dr. Baltazarja Kaltnerja. Dne 20. novembra 1910 je imel prevzvišeni slovesni vhod v stolno mesto v Celovcu, kjer si je po sijajnem cerkvenem govoru s prižnice takoj pridobil srca Celovčanov. V kratkem času svojega pastirovanja v krški škofiji je rad in pogostokrat stopil na prižnico in prepričevalno oznanjal božjo besedo in brezobzirno šibal najhujše verske in versko-socialne napake sedanje dobe in naše dežele. Knez in nadškof dr. Kaltner je na glasu kot sijajen pridigar; njegov glas je krepak, njegovi govori so duhovito sestavljeni; govoriti je znal pristrčno in v srce segajoče, in ta znak nosijo tudi pastirski listi prevzvišenega. Prevzvišeni je prepotoval na vizitacijskih potovanjih tudi doberšen del slovenske Koroške in je imel priložnost, spoznavati naše dobro, krščansko, globoko verno slovensko ljudstvo, kjer ga še ni pokvaril tipični nemški »freisinn«. Prevzvišeni ni mogel osebno oznanjati Slovincem božje besede, ker žal ni bil zmožen slovenskega jezika, pač pa se je potrudil, da je pri vizitacijah v slovenskih krajih pri sprejemih nagovarjal naše ljudstvo v slovenskem jeziku. Prišel je enkrat tudi v našo sredo, k občnemu zboru »Slovenske krščansko-socialne zveze za Koroško« in z našimi verniki je pohitel na Brezje k Materi božji in na zadnji katoliški shod v Ljubljani. Njegovo srce pa ga je vleklo nazaj v njegovo domovino, kjer je preživel svoja najsrečnejša leta, in zato je čisto naravno, da izvolitve za kneza in nadškofa solnograškega ni odklonil. Prevzvišeni ostane v krški škofiji še tako dolgo, da bo opravil napovedane vizitacije in morda podeli tudi še mašno posvečenje.

»Freie Stimmen« in dušno pastirstvo. Povodom imenovanja našega prevzvišenega nadpastirja za solnograškega metropolita so »Freie Stimmen« grdo in prav brez potrebe napadle prevzvišenega kneza in škofa dr. Kahna in mu očitale, da je »celi vrsti občin pridrževal nemške pridige« in da ni ugodil, kakor tudi njegov naslednik ne, opravičenim nemškim pritožbam v Velikovcu. Pri tem napada ta lutrovski list, ki ga katoliška cerkev nič ne briga, duhovščino sploh, zlasti še pridno slovensko duhovščino, ki z neizmernim samozatajevanjem in velikanskimi žrtvami opravlja svoje dolžnosti, neomajno, kakor stoji trdno kamenit steber sredi burje, ko se vse drugo okoli njega pripogiba in klanja in lomi. Naj nam vendar »Fr. St.« povedo, kje da so tiste nemške fare, v katerih Nemci niso imeli svojih pridig?! Politično razhujskani in z Südmarkinim in deželnim denarjem podkupljeni nemčurji vendar niso Nemci in občine, v katerih gospodarijo, niso nemške, ampak nemškutarske. Nemškutarji niso Nemci in vrh tega tudi znajo slovensko in ker se fare ne delijo v nemške in slovenske po političnem naziranju, ampak po narodnosti, ne glede na to, ali igra kdo Judeža ali ne, zato tudi taki nemškutarski kraji, kjer peščica brezverskih nemškutarjev prislepari podpise za nemške pridige, nimajo nobene pravice, pa tudi ne potrebe, zahtevati nemške pridige. Pač pa je žalostno, da n. pr. v cerkvah, v katere zahaja velikanska večina Slovencev, kakor v Velikovcu, kjer je slovenska pridiga samo na — pust, ni slovenskih pridig! Če se je

pa v kateri cerkvi v slovenskih krajih na zahtevo nekaterih nemčurjev iz političnih ralogov uvedla nemška pridiga, je to le velika krivica za Slovence. Saj takih liberalnih nemškutarjev, ki zahtevajo nemške pridige, ni v cerkvi, pač pa so pridigoropani pošteni, verni Slovenci, ki polnijo cerkve, čeravno dostikrat nemške pridige ne razumejo. Tudi nemškutar, če je veren, bo zahteval slovenske pridige, če pa ni veren in mu gre le za politiko, pa nima v cerkvi prav nič komandirati, ker cerkev se ne sme dati voditi od brezverskih političnih hujskačev! O slovenski hujskajoči duhovščini pa ta hujskaški list naj nikar ne govori. V deželi res smrdi kakor v Avgijevem hlevu, pa ta smrad napravljajo nemški nacionalci in proticerkveni listi, kakor so »Fr. Stimmen«. To pusto in grdo obrekovanje v tem listu naši pridni slovenski duhovščini ne more vzeti dobrega imena, ki ga ji ne odrekajo niti pametni protestantje. Profesor Schmöller, protestant in nasprotnik katoliške duhovščine, vodi »Jahrbuch« (2. zv.) o hujskaških duhovnikih vse drugače: »Naj bomo kaplanom-hujskačem (tako imenujejo nasprotniki vse pridne in delavne kaplane. Op. ur.) in njihovim časopisom še tako sovražni, če vidimo, kako hodijo od hiše do hiše, od bajte do bajte k bolniški in smrti postelji revnih ljudi, če vidimo, da so v mnogih krajih poleg zdravnika edini, ki vidijo revščino in jo lajšajo, ki jo opisujejo in jo skušajo odpraviti, potem se moramo pred njimi odkriti in pripoznati moralne moči, ki tu delujejo.« Za tako pripoznanje je pa treba plemenitega duha, ki bi ga pri »Freie Stimmen« seveda zaman iskali.

Odhod na poletne postaje. Drugi bataljon domobranskega polka št. 4 odkoraka z godbo 21. aprila iz Celovca ob pol 7. uri zjutraj preko Ribnice in Vrbe v osemdnevni pohodih na svoje poletne postaje.

Cesarski manevri bodo letos na ozemlju med vzhodno štajersko mejo in reko Raab. Središče teh manevrov bo Sobotišče (Steinamanger).

Šolska imenovanja. Za učiteljico v Bistrici v Rožu je imenovana učiteljica Alojzija Gornik v Kotmarivasi. Prestavljeni so Friderik Matitsch iz Tinj v Celovec, Otilija Graß-Ruter iz Tinj v Kotmarovas pri Celovcu.

Gospod državni pravdnik, kje je obležal rdeči svinčnik? Hujskaške »Freie Stimmen« so 1. aprila objavile na uvodnem mestu take bojkotni poziv zoper slovenske advokate: »Povodom zopetnega napada hujskaških Slovencev glede rabe jezika pri c. kr. sodiščih okoliša graškega višjega deželnega sodišča moramo opozarjati na nacionalno nevarnost, da Nemci podpirajo slovenske advokate. Slovenski advokate so danes v nemških in jezikovnomešanih krajih ravnotako vneti prvoboriteli za vseslovenske ideje. In če bi se kdaj postavil spomenik preganjanju nemštva južno od Donave, bi se moral poleg sutene slovenskega duhovnika svetiti juristovski doktorski klobuk. Zato se mora brez osebnih postranskih misli reči: Kdor pri nas podpira slovenske zagovornike, ta podpira ravno ideje teh agitatorjev!« In v takem tonu gre dalje, in konečno pozivajo »Fr. St.« nemška politična društva in korporacije, da začnejo sistematični boj zoper slovenske advokate, ki mora pa biti brezobziren. — Ne glede na smešno lažnjive trditve tega nezaslišanega napada moramo reči: Kaj takega si še noben slovenski, pa tudi ne kak drug list sploh ni predrznil pisati, kolikor nam je znano, ne da bi ga bil konfisciral državni pravdnik. Strogo oko gospoda državnega pravdnika je svoj čas zapazilo celo, da se je naš list z nekim — insertom, v katerem se je priporočalo podpiranje Slovencev, pregrešil zoper zakon in Bienertov bojkotni razglas. Tukaj pa poziva nemško-nacionalni list na sistematičen boj, na urejen bojkot zoper en cel stan med Slovenci, in oko sicer tako strogega gosp. državnega pravdnika niti takega bojkotnega poziva na uvodnem, vidnem mestu ni opazilo. Tako se v urejenih državah ne sme tolmačiti sakrosanktnost gospodov državnih pravdnikov, da bi na kaj takega molčali. Nihče ne more biti proti temu, če se zakoni in razglasi strogo uporabljajo, ampak samo tedaj ne, ako se uporabljajo zoper vse enako strogo. To je pač naša najprimitivnejša

državljska pravica, ki nam je ne sme nihče kratiti in si je tudi ne bomo pustili kratiti. Potem pa bi tudi v stvarnem oziru ne imeli zoper izvajanja »Freie Stimmen« prav nič, a ko bi se nemški advokatje tudi sami držali teh principov in bi gospodje dr. Knapitsch, dr. Metnitz i. dr. odklanjali slovenske stranke in jih prepuščali slovenskim advokatom!

Nemška kultura. V noči od sobote na Cvetno nedeljo zjutraj ste bili zopet — kakor že večkrat poprej — žrtvovani german-skemu nadbogu Wotanu dve šipi pivnice slovenskega hotela Trabesinger na Velikovski cesti v dvojezičnem Celovcu. Kaj ne, g. župan Metnitz, saj tudi vi privoščite celovškimi Slovincem »zraka«? . . .

Vojaški nabori se vršijo v Borovljah v gostilni pri Justu, dne 15. junija za občine Borovlje, Medborovnico, Podljubelj, Svetovnas, Slovenji Plajberk, Bistrica, Šmarjeta in Sele; v Celovcu pri Grömmerju 16. junija za občine Trnjavas, Krivavrba, Dhorše, Šmartin pri Celovcu, Gospa Sveta, Ponfeld, Blatograd, Tigrče, Poreče ob jezeru in Dholico, 17. junija pa za občine Žrelc, Št. Peter pri Celovcu, Trdnjavas, Pokrče, Grabštanj, Medgorje in Radiše in 18. junija za Št. Rupert, Otmanje, Št. Tomaž, Vetrinj, Žihpolje, Otok, Hodiše, Kotmaravas, Bilčovs, Zg. Vesca in Škofic.

Jezdec ponesrečil. Topničar Jan. Kralj, sluga stotnika Novaka v Celovcu, je dne 3. t. m. jezdil stotnikovega konja na velikovski državni cesti. Pri Strausu se je konj splašil in vrgel raz sebe jezdeca, ki je zadobil notranje poškodbe, da so ga morali z vojaškim transportnim vozom pripeljati v vojaško bolnišnico. Ponesrečenemu se vrača na bolje. Splašenega konja so pa vjeli v Št. Jakobu.

Bogoslovsko abstinenčno društvo »Elpidius« v Celovcu je imelo na Cvetno nedeljo prvo zborovanje. Poleg mnogoštevilnega obiska bogoslovcev, je počastil zborovanje č. g. vseuč. prof. p. Gatterer S. J. Na vrsti je bilo predavanje g. bog. Thomanna o temi »Duhovnik je poklicani abstinenčni apostol«. Mnogoštevilni obisk in pa živahna debata sta pokazala splošno zanimanje gg. bogoslovcev za alkoholno vprašanje. Gospodom bogoslovcem kličemo: Naprej po tej poti — abstinenčni odseki po deželi že težko pričakujejo voditeljev!

Semenj v Celovcu. Celovski semenj dne 6. aprila je bil zelo slabo obiskan, le živine so pripeljali veliko, in sicer: 164 konj, 4 bike: 8 volov za mesarje po 82 do 90 K žive vage, 80 volov za vožnjo po 350 do 520 K, junčkov 42 po 220 do 420 K, 112 krav po 240 do 510 K in po 68 do 74 K žive vage, telic 12 po 200 do 320 K, 2 pitani zaklani svinji po 146 K in 334 prascev za pleme po 16 do 60 K.

Fogrešajo ga. V Šmarjeti v Rožu se je sprl tesarski mojster Andr. Bergman s svojo ženo, odšel 24. m. m. od doma in se ni več vrnil. Bojijo se, da bi se mu bilo kaj pripetilo. Mož je bil 39 let star.

Za svinje, ki se morajo na ukaz oblasti zaklati, ali če poginejo vsled od oblasti ukazane cepjenja, je določila deželna vlada po povprečni ceni na trgu odškodnino za mesec april, majnik, junij in sicer za svinje stare do 2 mesecev 2 K 12 vin., za svinje, stare 2 do 4 mesece 1 K 81 vin., za svinje, stare 4 do 8 mesecev 1 K 52 vin. in za one nad 8 mesecev 1 K 28 vin za 1 kilogram.

Splitski župan pred celovškim sodiščem. Zmage balkanskih Slovincov nad Turki so vročekrvne Dalmatince tako navdušile, da so v vseh večjih mestih prirejali velike slavnosti. Tudi v mestu Splitu so priredili tako slavnost, na kateri je navduševalno govoril župan Vicko Katalinić. Zavaljo tistega govora je pa oblast uvedla zoper njega preiskavo in je bil končno Katalinić obtožen, da je ščuval množico proti državnim oblastnijam. Preiskava je trajala poldrugo leto. Celovško sodišče, ki je tudi to pot delegirano, je razpisalo obravnavo proti županu Kataliniću na dan 1. maja. Obtoženca bo zagovarjal iz kolegialnosti kot župan ljubljanski dr. Ivan Tavčar.

Narodnost in ljubljanski magistrat. Štirinajst dni smo čakali, kdaj da bo »Slov. Narod« odgovoril stvarno na naše hudo očitanje, da je ljubljanski magistrat uradoval — morda uraduje še zanaprej — s celovškim magistratom nemško. Celovski župan se pri slov. vlogah celovških Slovencev

sklicuje nato, da celo ljubljanski magistrat uraduje s celovškimi nemško; kaj hočejo torej celovski Slovenci? Ali niso to pravi »hecarji«, ko so celo Ljubljanci tako »kulantni« (ustrežljivi)? Na »Narodov« napad, da »Mir« laže, smo jasno, brez vseh ovinkov povedali, da si vendar nismo te vesti sami morda izmislili, ampak da smo se po došlih informacijah informirali še osebno pri dr. Metnitzu samem. In ta je vse, pa čisto do pičice vse in zelo resno potrdil, kar smo poročali. Zato smo čakali in čakali, kdaj da bo »Slov. Narod« zgrabil dr. Metnitza, češ da se je lagal. Toda »Slovenski Narod« je — molčal in pustil Metnitza pri miru, ampak je tajil še naprej in trdil, da »Mir« laže. Ali se »Slov. Narod« boji, da bi ga dr. Metnitz postavil na laž? Nimamo pa tudi prav nobene povoda, da ne bi v tej zadevi verjeli dr. Metnitzu. Saj nima v tej zadevi res nobene vzroka, da bi lagal, pač pa bi bilo prej v interesu celovškega magistrata, da bi to utajil in bi celovski magistrat še naprej dobival od ljubljanskega nemške dopise. Pač pa je ljubljanskemu magistratu zelo ležeče na tem, da bi se prikrilo in pozabilo, kako da ljubljanski »narodnjaki« podpirajo obmejne Slovence. Namesto stvarnega odgovora v »Slov. Narod« pa smo čitali v »Slovenecu« z dne 1. aprila sledeče: »Pri 31. domobranskem polku, od katerega se je včeraj popoldne semkaj pripeljalo 300 mož s častniki, drugi pa še pridejo, so pomešane tri narodnosti, in sicer so med njimi Čehi, Poljaki in Nemci. Ta polk je bil v lanski krizi za predstražo na balkanski meji, vsled tega je toliko moštva odklikovanega s križci. K poročilu o včerajšnjem sprejemu je še dostaviti, da je vojaštvo mislilo, da je prišlo v popolnoma nemško mesto. **Župan bele Ljubljane, »slovenskega središča«, dr. Tavčar je na kolodvoru došlo vojaštvo pozdravil samo v nemškem jeziku.** — Pa pravi »Narod«, da »Mir« nima prav.«

To so hecarji! »Freie Stimmen« se ne morejo dovolj izkrozlati, ker so bili v kinematografu poleg nemških tudi poljski (»Fr. St.« pravijo »slovenski«) nadpisi pri posameznih podobah iz Kristusovega trpljenja. Pravijo, da se morajo taki napisi drugokrat odstraniti, če pa se to ne da, pa se kaj takega sploh naj ne uprizoni v nemškem (bežite! bežite!) celovškem mestu! Vedeti je pa treba, da filmi s takimi napisi v več jezikih remajo po vsem svetu in so zato napisi mnogokrat v raznih jezikih, posebno v francoskem jeziku. Pa drugod se za to živ krst ne zmeni in je vsak že s tem zadovoljen, če vidi le nadpis t u d i v s v o j e m j e z i k u, samo celovski hecarji s tem niso zadovoljni. S tem dokazujejo, da jim kot pravim hecarjem na celem svetu ni para!

Volitve v Črni dne 2. aprila 1914. Občina črna šteje nad 3000 duš. Poseben značaj da občini rudokop in pa velika posestva grofa Thurna. Zastopana sta kot virilista v občinskem odboru in glasujeta obenem pri volitvah prvega in drugega razreda. Prvi razred je štel 12 glasov, med temi le en kmet in en trgovec. V drugem razredu je bilo 29 volilcev, v tretjem 192. Na prvi pogled je bil prvi razred zagotovljen »Nemcem«, drugi Slovincem, tretji negotov. Torej boj v tretjem razredu. »Nemci« so ponujali v tretjem razredu Slovincem kompromis, da bi se otresli socialnih demokratov. Vsaj tako so pravili. V resnici pa se je šlo za nadvlado v občini. 200 »Nemcev« je zahtevalo zase osem odbornikov, nam bi pa bili milostno naklonili celih 6 odbornikov. Potem pa smo tri leta prosti. Pri sejah ni treba nič drugega kot kimati, če ne, se pa gospodi zamerimo in nam ne bode dala več na ponudbo kompromisa. Ravnanje pri zadnjih volitvah z našimi možmi nas pa je oprostilo gnilega kompromisa. Če se količkaj potrudimo, je drugi razred itak vedno naš, tretji pa ali socialnodemokraški ali naš; nemški (gosp. dopisnik hoče reči »nemškutarski«, ured.) pa nikdar. Torej volilni boj. Nadgozdar Wurzer in nadučitelj Grollnigg sta takoj šla k Krulcu drugo nevesto iskat. Prijazno sta bila sprejeta v rdeči družbi. Rudarski uradniki so bili vsi mnenja, da s to zvezo ne bode nič, ker obstoji velik zakonski zadržek. Niso jim privoščili domovinske pravice v Črni, ker so se bali, da se bodo preveč bratili potem z rudarji, kar za uradnike baje ni

dobro. V sredo zvečer so praznovali zaroko, v četrtek zjutraj pa poroko. Radi bi bili napravili tudi veliko gostijo in so mislili, da bomo mi celo plačali. Hoteli so nam iztrgati drugi razred, za kar je že celih osem dni prej delal priprave in načrte beli in rdeči generalštab. Če so klerikalci tako neumni, da nočejo kompromisa, ga pa mahnimo s sociji. Mi osem odbornikov in sociji šest. Potem pa tri leta kimajte, ker večino imamo mi, sta rekla nadgozdar in nadučitelj. Lepša in bolj bogata seveda bi bila prva nevesta, a ta je dala »korpič«. V sili pa vrag muhe žre! Začel se je lov za poblastila. Uradniki so ga dobili od neke žene. Prihodnji dan pa je prišel k njej dobro znan kmet trji je zagrozil, da bode sedela tri do šest mesecev, če da drugo poblastilo. Na noč pred volitvami pa jo je gonil od Poncija do Pilata dobro znan ruvarski uradnik, dokler ji niso izsilili novega poblastila, ker so slutili, da imamo od nje poblastilo tudi mi. K Bucejki sta priletela Krulec in Grollnigg iskat poblastila: Delavci in pa ubogi ljudje moramo vkup držati, so rekli oče Krulec. »Ti si pa že ubog ti, ko si že skoraj pol Črne pograbil.« Drugi svat pa je dobil odgovor: »Sedaj pa vidite tiste cotave babe in bajte.« Volitev je bila v četrtek. Kaplana so vzeli v komisijo, da bi ne bil pri agitaciji na poti. Voli tretji razred. Vsi uradniki — odštevši Holzleitnerja, Flora in Lesiaka — so prišli, vsi gozdarji so privlekli svoje podrepnike, vse glasuje za rdeče kandidate tretjega razreda. Dobili so 83 glasov, Slovenci pa 58. Z najmanj 45 glasovi so segli »Nemci« socijem pod pazduho, da so jih spravili na konja. Sociji sami so komaj spravili skupaj 38 glasov. Niti njih kandidat si ni upal k volitvi. Pa so tudi letali po Črni, da so beli spravili svoje ovce skupaj. Voli drugi razred. Oddanih je 23 glasov. Gospodje pokličejo Matevža, da bi volil, on noče. Postaja jim vroče. Bojijo se že, da bodo celo morali sami plačati, ker sociji so suhi. Glasovi so prešteti: 9 jih je na listi belo-rdeče liste, 14 je naših. »Es stimmt nicht,« pravi nevoljno predsednik. Kaplan pa reče Krulcu: »Dobro ste jih speljali na led.« Voli prvi razred. Grollnigg leti po župnika: »Gospod župnik, ali ne bode volili?« — »Ne! Vi mene niste, jaz pa vas ne bom.« 7 volilcev je izvolilo odbornike prvega razreda. — Po volitvi reče rudniški oskrbnik nadučitelju: »Sedaj pa hitro k Punzengruberju po rdečo kravato.« Uradniki so kar zginili, tako jih je bilo sram. Neki našinec reče enemu: »Danes ste se pa izkazali!« — »Zakaj nas pa vi niste hoteli?« je bil odgovor. — Nato odgovori našinec: »Tako bi bili vas tudi mi hoteli. Od nas ste pa zahtevali za plačilo dva odbornika!« — Te volitve nas jasno učijo: 1. Da smo največja in najmočnejša stranka v Črni, ker mi smo spravili skupaj sami v tretjem razredu 58 glasov, »Nemci« 45, sociji pa 38. Ostali so pa večinoma naši doma, ker niso upali zmage zaradi belo-modro-rdečega kompromisa. Mislili so si: Če Nemci in grof in sociji skupaj potegnejo, smo preslabi. Pa bi bilo šlo. Lahko bi bili dobili nad 90 glasov, ko bi bili vsi prišli, ki se štejejo k našim. 2. Da nam gre tudi po pravici večina v občinskem odboru, pa ne »Nemcem« in ne socijem. To pa zahteva tudi čut pravičnosti. 3. Da je bodočnost naša. Naj se trudijo sociji kakor hočejo, naj dela peščica Nemcev in nemčurji kakor morejo, mi ne gremo več v kot. Naše delo mora biti vse v naših organizacijah. Ko bode naša organizacija dovolj utrjena, potem bomo mi govorili. Naš glas pa ne sme biti grom in peklo vsakemu nasprotniku, ampak naše geslo je vsem pravica, posamezniku pa ljubezen. Naše delo sicer nasprotniki lahko ovirajo, a zatreti ga ne bode več mogoče. Bolj pa kot bodo nam delali težkoče, hujše nasprotnike si bodo vzgojili, medtem ko drugače zagovarjamo načelo mirnega — pa seveda pravičnega — sporazuma.

Nezgoda pri nakladanju vina. Jožef Poganič, hlapec pri Stoparju v Sp. Vesci je nalagal na postaji v Borovljah polovnjak vina. Sod se je zvalil na njegovo desnico in mu je zlomil desno roko. Ponesrečenca so prepeljali v celovško bolnišnico.

Koncerti »Glasbene Matice«, na katerih se bo pela znamenita, nova slovenska kantata »Oljki«, ki jo je zložil p. Hugolin Sattner, se bodo vršili 22. in 23. aprila zvečer in v nedeljo, 26. aprila popoldne. Kot solista bosta sodelovala pri teh koncertih na Nem-

škem priznana umetnica gospa Hermsdorf, rojena Bilina, Ljubljanka, sedaj v Karlsruhe, in sedanji prvi slovenski baritonist g. Ivan Lev ar, operni pevec v Aachenu.

Nemški hujskači. Koroški Slovenec je pri sodiščih že čisto v kot potisnjen. Če zna le par besed nemško, pa ga že silijo, da mora nemško govoriti, kar mu je mnogokrat na škodo. Če bi prav nič ne znal nemško, bi vsaj lahko prisilil, da bi morali sodniki govoriti slovensko in bi tako lahko svojo reč boljše zagovarjal. Te za Slovence krivične razmere pa Nemcem še niso dovolj. V zadnjih dneh junija se bo vršil v Celovcu nemški »Volkstag«, na katerem bodo zastopniki Nemcev iz Štajerske, Kranjske (kjer se Nemcem predobro godi) in iz drugih dežel skleпали, kako nemštvo pri sodiščih in drugod še bolj utrditi. Lepo prijateljstvo do Slovencev, kajneda?

Nov odvetnik. Dr. Karl Petriček se preseli iz Šoštanj v Volšperk. Petriček je hud nemškutar in mu med bolj zavednimi štajerskimi Slovenci ni šla pšenica v klasje. Zato jo hoče potegniti med koroške Nemce v Labudsko dolino.

Prestolonaslednik na laških bojiščih. Prestolonaslednik Franc Ferdinand je obiskal bojišča v Zgornji Italiji.

Laška visoka šola. Ministrski predsednik se je nasproti deželnemu glavarju kranjskemu dr. Šusteršiču izrazil, da vlada ne namerava ustanoviti laške univerze s pomočjo § 14.

Na deželni gospodinjski šoli na Vrhniki se prične šestmesečni letni tečaj dne 1. maja in bo trajal do 1. novembra t. l. Sprejemajo se gojenke, katere so dovršile ljudsko šolo in izpolnile 14 let. Učenke ostanejo cel čas tečaja v zavodu šolskih sester in plačajo mesečno 30 K za hrano, stanovanje in drugo. Prošnje za vsprejem je vlagati najkasneje do 28. aprila t. l. pri vodstvu šole na Vrhniki. Prošnjam je pridejati zadnje šolsko izpričevalo, krstni list in zavezno izjavo staršev ali njihov namestnikov, da bodo obdržali gojenko skozi celi tečaj v zavodu. Gojenke se uče teoretično in praktično vsega gospodinjstva kot kuhanja, šivanja in krojenja, vzgoje otrok, vrtnarstva, živinoreje, dela na polju in računstva pod vodstvom šolskih sester in strokovnih učiteljev deželnega odbora.

Na deželni gospodinjski šoli v Repnjah se zaključí zimski tečaj dne 25. aprila t. l. Letni šestmesečni tečaj pa se prične dne 5. maja t. l. in bo trajal do 25. oktobra t. l. Sprejemajo se gojenke, katere so dovršile ljudsko šolo in izpolnile 14 let. Učenke ostanejo ves čas tečaja v zavodu šolskih sester in plačajo mesečno 30 kron za hrano, stanovanje in drugo. Za obrabo pohištva in učil je plačati za cel tečaj enkrat 15 kron. Prošnje za sprejem je vlagati najkasneje do 20. aprila t. l. pri vodstvu šole v Repnjah.

Smrtna obsodba v Trstu. Izmed morilcev 65letne Neže Mayer, ki je bila zadavljena v novembru preteklega leta je bil pred kratkim vsled krivdoreka porotnikov Bregant obsojen na smrt na vešala, njegov pomagač je dobil sedem let težke ječe in Visintin je pa dobil samo deset dni zavora, katero kazen je v preiskovalnem zaporu že prestal. Državni pravdnik je v soglasju sodnega dvora predlagal komaj 23letnega na smrt obsojenega Breganta v pomilostitev.

Tržaška »Eдинost« je začela izhajati v povečani obliki.

Demonstracije Hrvatov. Ker hočejo Mažari razlastiti hrvatsko morsko obrežje, so napravili Hrvatje dne 1. t. m. na Reki (Fiume) velikanske demonstracije proti Mažarom. Na javnem trgu je občinstvo sežgalo neki mažarski list.

Italija naš zaveznik. Italijanska bojna društva v Avstriji so lani prejela od »neimenovanega italijanskega rodoljuba« 3 milijone lir. Iz zanesljivih virov se je izvedelo, da ta dobrotnik ni nihče drugi kot — italijanska vlada. Lepe reči se godijo pri nas v Avstriji. Pročodrimovsko gibanje v Avstriji podpira nemška cesarica z markami, avstrijske Lahe pa podžiga z lirami Italija. To je naravnost idealna trozveza in sedaj razumemo, zakaj so zanjo Nemci in Lahi tako vneti!

Češki cvetlični dan na Dunaju. Dne 4. in 5. t. m. se je vršil na Dunaju češki cvet-

lični dan. Prodanih je bilo nad 70.000 cvetk. Cvetlični dan se je vršil na korist češkega šolskega društva.

500 avstrijskih častnikov umirovljenih? Kakor poroča »Reichspost«, je vojna uprava pozvala nad 500 častnikov, pripadajočih večinoma generalnemu štabu, in generalov, da zaprosijo za umirovljenje. Vojna uprava se hoče iznebiti starejših oseb v višjih vojaških službah in popraviti, kar se je zagrešilo s premajhno pazljivostjo pri imenovanju častnikov na bolj odgovorna mesta. Med pozvanci se nahajajo tudi generali s samo 32 leti vojaške službe.

Umri od veselja. »Srbstvo« v Novem Sadu poroča: Jakob Kirschner, skladiščnik trgovskega delniškega društva, je dobil iz inozemstva vest, da je cena čebule poskočila za 5 kron na meterski cent. Ta novica ga je tako razveselila, da se je mrtev zgrudil.

Navidezno mrtev. V Barceloni na Špankem je pred nekaterimi dnevi obolel kapelnik Cabrero. V jutru navrh so zdravniki konstatirali smrt vsled srčne kapi. Ko je prišel pred hišo žalosti mrliški voz in so tudi bili že zbrani pogrebci, se je raznesla govornica, da Cabrero še živi. Ko so hoteli zabiti rakev, je Cabrero začel gibati roke in glavo in odprl oči. Cabrero še živi. Čeravno je hudo bolan, upajo zdravniki, da ne bo umrl.

Velik štrajk na Angleškem. V Yorkshiru štrajka 117.000 premogovnih rudarjev. Vlada meni, da bo štrajk končan po Veliki noči.

Črna. (Kmalu so se izkazali hvaležne) naši rdeči bratci tukajšnjim Nemcem in nemškutarjem za pomoč pri zadnjih občinskih volitvah. Celih 45 glasov so dali »ti beli« rdečkarjem, a tri dni nato jih že rdečkarji »Arbeiterwille« neusmiljeno napada. »Undank ist der Welt Lohn« (nehvaležnost je plačilo sveta), pravi Nemeč, mi pa dostavimo: in sociji so vedno med prvimi, ki se ravna po tem pregovoru. Obenem pa so tudi pokazali v istem »Arbeiterwille«, kako znajo lagati. »Arbeiterwille« piše namreč, da so sodrugi v tretjem razredu zmagali s 40 glasovi večine. Torej računimo! Nemci z nemškutarjskim priveskom so dali 45 glasov, rdeči petelini pa so jih nanesti 38, tedaj: $45 + 38 = 83$; slovenska ljud. stranka pa je oddala 58 glasov, tedaj: $83 - 58 = 25$, po socialnodemokratskem računju pa 40. Nazaj v ljudsko šolo, rdeči dopisnik, da se boš naučil odštevati! Iz teh števil se tudi spozna, da je rdeča stranka v Črni najmanjša, »Arbeiterwille« pa piše, kakor da bi bila največja. Če svet take farbarije bere, potem se mora vse tresti pred rdečo močjo v Črni. Toda, hvala Bogu, da ni tako! 51 volilcev je ostalo doma, od nasprotnikov gotovo skoro nobeden. Številke kažejo, da je najmočnejša ravno slovenska ljudska stranka. Računaje rdečega dopisnika je pa obenem tudi dokaz, kako bi znali občinsko premoženje odštevati, ako bi prišli v občini na krmilo.

Dobrlavas, 6. aprila. (Gospodarski shod.) Na Cvetno nedeljo popoldne se je vršil v narodnem domu gospodarski shod, ki se ga je udeležilo precejšnje število posestnikov. Msgr. Podgorc je poročal o novih organizacijah, katere so se že ustanovile in se še ustanovljajo, da se posestnikom omogoči obvarovati škode pri prodajanju živine, obenem pa tudi konzumentom po mestih poskrbijo potrebna živila po pravični ceni. Socialnodemokratska stranka je gospodarjem opetovano očitala, da se z visokimi cenami odira delavstvo. Pridejo potem časi, kakor letošnjo zimo, ko cena živine tako pade, da kmetje trpe velike izgube. Kmetu se mora omogočiti, da pokrije svoje stroške. Če svojih obresti, davkov in poslov ne more več plačevati, bo obupal in delo opustil ter šel v mesta ali v Ameriko. Gospodar zahteva cene, pri katerih more izhajati, in nič drugega. Gospodar potrebuje pa tudi kolikor toliko stanovitnih cen, cene, ki se izredno dvigajo in zopet padajo so mu le v škodo. In da nimamo še dosti stanovitnih cen, je deloma vzrok trgovec, ki ali nima sredstev, ali sploh svojega poklica ni dosti

zmožen in zato je treba zraven trgovcev gospodarske organizacije. Imamo zadrage za prodajanje poljskih pridelkov. Že leta se je pa čutila tudi potreba, pomagati z družvi prodajati tudi živino. Na Dunaju se je leta 1905. od občine ustanovil urad, ki naj sprejema pošiljatve živine in mesa, katere prihajajo tja iz raznih krajev. Leta 1907. je tam ustanovila splošna zveza gospodarskih zadrug urad pod imenom »Landw. Viehverwertungsstelle, vnovčevalnica živine dne 20. marca 1910 se je ustvarila »Centrala za vnovčevanje živine«, katera naj bi gospodarje poučevala pri prodaji živine in ustanovljala za to potrebne zadrage. Ustvarile so se razne zadrage, ali društva. a) društva, katera naj pri živinski kupčiji samo posredujejo: eno tako društvo se je ustanovilo v Möllbrückenu. Le-ta društva zapisujejo živino svojih članov, ki je na prodaj ter jo potem ponujajo kupcem. b) društva, katera kakor komisijonar ali mešetar za kupca kupujejo v svojem okolišu in c) društva, katera delujejo v velikem obsegu kakor živinski prekupec. Takih vnovčevalnic za živino imamo v Brnu, v Olomucu, v Inomostu, pet na Solnograškem, v Mistelbachu in Oberholabrunu ter v Admontu. Tem društvom pa je manjkalo potrebnega kredita, zato so se začele ustanovljati pravilne kupčijske družbe, akcijske družbe za prodajo živine (Viehverwertungsgesellschaft). Take družbe obstoje zdaj v Lvovu, v Černovicah, v Karlsbadu, na Dunaju in v Celovcu se je ravno kar najmlajša porodila. K tej družbi prispeva dežela Koroška 30.000 K, dež. kulturni svet 30.000 K, občina Celovec 30.000 K, deželna Zveza zadrug 30.000 K. Pristopila je zadruga mesarjev v Celovcu in razne druge organizacije. Pametno je, da se Slovenci udeležimo in da nekatere večje gospodarske korporacije pristopijo z deležem 500 K. Zadruga v Sinčivasi bo pristopila. Prvo je, da se ljudje potem zglase pri naših zaupnikih, oziroma zadrugi z živino, ki jim je na prodaj da se spiše in sporoči družbi v Celovcu. Družba bo potem bržkone po svojih ali pa po naših zaupnikih mogla za zunanje naročnike pričeti z nakupovanjem. Kako se bo vse izvršilo, bomo videli, zdaj je treba sodelovati in ni dvojbe, da se bo družba dobro obnesla, kakor so se take družbe obnesle že drugod.

Kazaze. Beremo, kako rujejo proti gospodu Močniku v Št. Petru, ki je vzoren učitelj. Pri tem smo se spomnili zopet našega učitelja gospoda Fleiða. Ljudje trdijo, da se Fleiða ne moremo iznebiti, ker ga nikjer ne marajo, dasiravno se je že ponujal in tudi Kažani so ga že ponujali okoli — pa zastoj. Za nekaj smo pa s Fleiðom vendar zadovoljni! On nas pusti pri miru, če otroci tudi po cel mesec izostanejo, tako ni nobene kazni. Zato mu pa tudi mi odpustimo, čeprav včasih par ur zaleži in tako šolo zamudi. Odpustiti pa mu ne moremo tega, da naši otroci čisto nič ne znajo, ne slovensko, ne nemško. Če g. Fleið in z njim gosp. Socher mislita, da je vse eno, če Kažani ostanejo trepi celo svoje življenje, tako se močno varata. Gospod Socher! Ako Fleið že tako ljubi Nemce, dajte ga vendar na Nemško, na Slovenskem se ne bo zmenila niti mačka za to, pustite pa vzorne slovenske učitelje pri miru! Tako mi, slovenski državljanji, zahtevamo!

Globasnica. (»Štajerc« — bogokletni hinavec.) Lažnjivi »Štajerc« je poročal, da se je na pust v našem narodnem domu čez polnoč plesalo. Nasproti temu moramo pibiti, da so povzročili to nedostojnost ravno pristaši »Štajerca«, ki niso hoteli iti domov. Potem pa pišejo v svoj »leibblatt«, kakšni katoličani da so. Take hinavščine so zmožni le »Štajerc« in njegovi podrepniki. Kakšno krščanstvo da zagovarja »Štajerc«, le en dokaz. »Štajerc« je dne 22. svečana objavil bogokletno trditev, da je Lurd kraj »navadnega smešnega babjeverstva«. Kraj, kjer se je prikazala Mati božja, je za vsakega vernega kristjana in tudi za vsakega poštenega človeka spoštovanja vreden in svet kraj, za krščanskega (!) »Štajerca« pa je kraj »navadnega smešnega babjeverstva«. V dokaz navaja, da so »visoki duhovniki« izjavili, da »je to navadno babjeverje«. — Tako pa ne boš lagal, ti ptujski grdun! Imenuj tiste »visoke duhovnike«, ki so imenovali Lurd babjeverje! Papež je menda dovolj »visok« du-

hovnik, ker je najvišji. In kako so sodili rimski papeži o Lurdu? Romanja v Lurd niso samo odobrili, temveč tudi večkrat pohvalili ter so lurško cerkev obdarili z raznimi darovi. Pij IX. je dal podobo Marije v Lurdu na najslovesnejši način po svojem zastopniku ovehčati z zlatom in biseri. Leon XIII. je ob priliki 25letnice prikazanja Marijinega v Lurdu dovolil odpustke kakor za jubilejno leto in je dal cerkev sv. Rožnega venca posvetiti v svojem imenu. — Pij X. je že prej ustanovljeni praznik pod imenom: Prikazanje sv. Marije Device Brezmadežne v Lurdu, upeljal za celo cerkev. Tako sodijo ne samo »visoki«, ampak najvišji duhovniki o Lurdu. »Štajerc« je ta ostuden in brezverski napad na Lurd izvršil iz sovraštva do krščanstva in do vsega, kar je nam kristjanom ljubo in drago. In kateremu pravemu katoličanu ne bi bilo milo in ljubo češčenje Marije pod naslovom »lurške«? Saj je ni nobene cerkvice na Slovenskem, kjer ne bi bilo podobe lurške sv. Device. In kako radi se verniki, osobito mladina, zbira pred podobo lurške sv. Device! In vse to po sodbi »Štajerca« izvira iz »navadnega, smešnega babjeverstva«. Slovenski narod po pravici uživa sloves, da je iz dna svojega srca vdan Mariji ter da jo čisla z najnežnejšim in najprisrčnejšim češčenjem. Med takim narodom ni prostora za oskrnjevalca Marijine časti. Na smetišče s ptujskim grdunom!

Prevalje. Znani dobrotnik naše cerkve Janez Pečnik, zasebnik v Prevaljah, je naklonil naši cerkvi lep dar, za katerega mu je cela župnija hvaležna in s katerim si je postavil krono dosedanjam dobrotam: prozelje znane romarske cerkve pri D. M. na Jezeru je dobilo krasen kinč. V že obstoječe izdolge je imenovani dobrotnik pustil izdelati podobe prvakov apostolov sv. Petra in Pavla, in v sredi med podobama visi On, za katerega sta delovala in umrla. Podobe so izdelane iz terakote in kljubujejo vsakemu vremenu. Vsaka podoba je 175 cm visoka, 2 mtc. težka ter stane 400 kron. Bog plačaj blagemu dobrotniku!

Prav tako dobro ko zrnata kava diši ob pravilni pripravi edino popolni kavini nadomestek: Kathreinerjeva Kneippova sladna kava.

Sam z dobrim mlekom in malo sladkorjem zaužit, je pristni Kathreiner pijača, kakršna mora biti.

Kdor hoče kaj natančnejšega zitati, naj piše Kathreinerjevim tvornicam za sladno kavo d. dr., Dunaj I., Annagasse št. 8.

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze.

Prireditve.

Bilčovs.

Občni zbor katoliškega slovenskega izobraževalnega društva »Bilka« dne 22. sušca t. l. je bil izredno dobro obiskan. Tajnikova in blagajnikova poročila, oboje ugodno, se je soglasno odobrilo, ker je pokazalo, da društvo napreduje. Tajnik društva je v domači, vsem lahko umljivi besedi razložil, kaj pomenijo posamezne besede društvenega naslova: Katoliško slovensko izobraževalno društvo in zavračal, oziroma ovrgel predsodke, kateri branijo posameznim postati člani društva. Mizar Zdravko Ferlič je

Steckenpferd-

lilijnomlečnato milo

slej ko prej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Vsakdanja priznalna pisma. Po 80 h se dobiva povsod.

pridejal še nekatere jako bodrilne migljaje, posebno glede pevskega društva, katero je takorekoč duša in ognjišče našega napredovanja. Vršila se je nazadnje volitev odbora in so bili vsi stari odborniki na novo izvoljeni in z veseljem potrjeni. Da so se lepe pesmi lepo in dovršeno prepevale, mi morate pa tudi verjeti, gospod urednik. Na zdar! Bog in narod!

Bilčovs.

Dne 23. sušca t. l. se je ustanovila pri nas dekliška Marijina družba. Štirinajst domačih deklet je bilo v to družbo sprejetih. Ljudstva polna cerkev, pazno so vsi sledili lepi pridigi gospoda župnika dr. Arnejca, še bolj pa je bilo vse ginjeno pri sprejemnem obredu, vsi so rekli: Kaj takega pri nas še nikoli ni bilo. Ja, res! Bog daj in Marija pomagaj, da bi se ravno po Marijinih družbah poživilo in ukrepilo pravo krščansko življenje po vseh župnijah slovenske Koroške! (Ptujška gnojnica, znana po imenu »Štajerc«, je s svojo smrdečo gnojnico oblila tudi bilčavsko Marijino družbo. Pravi, da so bile »jungfrave blagoslovljene in da so vse stare ženske, ki so bile v svojih mladih letih tudi vesele jungfrave, grenke solze jokale«. Končno pogreva »Štajerc« neko staro laž, ki je bila že lani tako razkrinkana, da je zamašila ptujskemu kljukcu lažnjiva usta. To pa ga nič ne moti, da zopet pogreva staro laž. Dekleta in žene, maščujte se s tem, da poskrbite, da bodo tega nečednega zapeljivca in skrunitelja vaše časti pometali iz vseh hiš v bilčovski fari, kamor žalibog prihaja bojda v velikem številu Prip. uredn.)

Društvena naznanila.

Železna Kapla. Občni zbor izobraževalnega društva bode na velikonočni ponedeljek, 13. t. m. Na sporedu sta govora, poročilo starega in volitev novega odbora ter igra »Ribičeva hči«.

Žitaravas. Na belo nedeljo popoldne se vrši v našem Društvenem domu občni zbor podružnice »Slovenske Straže« za Žitaravas in okolico. Na sporedu bo en govor in lepa igra »Devica Orleanska«.

Globasnica. Občni zbor Živinorejske zadruge za Globasnico in okolico se vrši dne 19. sušca t. l., dopoldne ob 10. uri v posojilniški pisarni z navadnim dnevnim redom. Odbor.

Cerkvene vesti.

Sodalitas ss. C. J. Za Zgornje Koroško ima dne 22. aprila svoj redni sestanek pri Sv. Lenartu ob Sedmih studencih ob navadni uri. Poročal bo č. g. Sadjak in dr. Lučovnik. Glede kosila se odločno prosi pravočasnega obvestila.

Slovenske postne pridige v Celovcu, ki so bile pretekli teden po stari navadi v cerkvi sv. Duha ob 8. uri zvečer, so bile letos zelo dobro obiskane. Izborno so pridigovali gospodje msgr. Podgorc, dr. Gregor Rožman, Andrej Truppe, o. Gabrijel Bajec in kanonik Umnik iz Gospa-Svete. Verniki so bili z lepo pobožnostjo zelo zadovoljni. Zeleti bi bilo le, da bi se opravljala tudi majnikova pobožnost, vsaj ob nedeljah.

Organist in cerkovnik, oženjen, brez otrok, išče službo, najljubše na Koroškem. Ima dobra spričevala. Službo lahko nastopi 20. aprila ali 1. maja. Za točnost se lahko vpraša pri tukajšnjem župnijskem uradu. Alojzij Vanovšek, organist, Sv. Jedert, pošta Laško, Štajersko.

Čedno, majhno posestvo, meri blizu 4 orale zemlje, vodnjak pri hiši, blizu cerkve in šole, se po ceni proda. Več pove Kokošinek, Vogrče, pošta Pliberk (Koroško).

Lepo posestvo v bližini Št. Tomaža pri Celovcu se takoj proda. Več pove posestnik v Domačni vasi št. 8, pošta Škofjivod.

Dobro ohranjen štedilnik, srednje velikosti, je prav poceni naprodaj. J. Wiesauer, lončar, Celovec, Živinski trg št. 9.

Za Veliko noč priporoča različno lončeno posodo za pecivo prav poceni lončar J. Wiesauer, Celovec, Živinski trg št. 9.

Les se bo sekal v župnijskem gozdu na Žingarci. Bo ga okoli 2700 m³. Javna dražba se vrši dne 30. aprila 1914 ob 2. uri popoldne v župnišču v Kapli na Dravi. Tam se zvedo pogoji.

Vabilo

na

redni občni zbor

Kranilnice in posojilnice v Galiciji na Koroškem

r. z. z. n. z.

ki se bo vršil

na belo nedeljo dne 19. aprila 1914 ob 3. uri popoldne v prostorih Hranilnice in posojilnice.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Opomba: Ako bi ta občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, vrši se isti dan ob 4. uri popoldne na istem mestu drug občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu združnikov.

Načelstvo.

P. št. 18 26/14

A

Razglas.

Od c. kr. okrajnega sodišča Dobrlavas odd. I. kot zapuščinske in varstvene oblasti se na prošnjo varuhov mladoletnih dedičev po zapuščini 1. februarja 1914 v Šmarkežu umrlega posestnika Jožefa Šumaha dovoljuje sodnijska dražbena oddaja sledečih k zapuščini spadajočih posestev, in sicer:

I. Vajdllove kmetije v Šmarkežu hšt. 11, zemljknj. vl. št. 2 katastralne občine Sinčavas, skupaj s pripadajočimi zemljišči, kot: 7 ha 2 a 4 m² njiv, 1 ha 72 a 29 m² travnikov in 7 a 60 m² paše.

II. Rusove kmetije v Šmarkežu hšt. 2, zemlj. knj. vl. št. 27 katastralne občine Šmarkež, skupaj z zemljišči, kot: 9 a 78 m² vrta, 8 ha 42 a 80² njiv, 2 ha 8 a 98 m² travnikov in 82 a 74 m² pašnikov.

Narok za to uradovanje je določen na

14. aprila 1914 ob 9. uri dopoldne

na licu mesta v Šmarkežu, eventualno naslednji dan ob isti uri.

Kot sodni komisar bo odposlan tusodni c. kr. kancelist, gospod Janez Dretnik, ki mu bo prideljen kot zaprisežen cenitelj Šimen Kurat iz Dobrlevasi.

Doba oddaje v najem je 9 let, se začne dan domika (pritrčila) in konča ob koncu gospodarskega leta 1923.

Kot izklicna cena velja najemnina, določena od izvedenca.

Zgoraj navedeni kmetiji sta od železniške postaje Sinčavas oddaljeni dobro četrt ure, vse na ravnem ležeče, zemljišča arondirana in čisto poleg poslopij.

Pogoji za oddajo v najem se morajo vpogledati tusodno, soba št. 3, med uradnimi urami, pa se bodo prebrali tudi pred začetkom oddaje.

C. kr. okrajno sodišče Dobrlavas

odd. I., 1. aprila 1914.

Higersperger

Kranilnica in posojilnica v Podravljah

naznanja

da ne uraduje več ob nedeljah, ampak vsak ponedeljek popoldne.

Obresti hranilnih vlog so se povišale na

4 ³/₄ %

Dražbeni razglas.

Po priganjanju g. Vincenca Jamnika, zastopanega po dr. Kiesewetterju, se vrši **20. majnika 1914 dopoldne ob 10. uri** pri spodaj označenem sodišču, soba št. 13, dražba posestev:

I. Pregelhof, vl. št. 58 k. obč. Žvabek, s hišnimi in gospodarskimi poslopiji, s pripadnino, drobnico in gospodarskim orodjem.

II. Zupanc, vl. št. 45 kat. obč. Žvabek, z leseno kajžo brez pritiklin.

III. Murlčeva kajža, vl. št. 23 kat. obč. Žvabek, z leseno kajžo brez pritiklin.

IV. Krištofova kmetija, vl. št. 8 k. obč. Sveto mesto, s hišnim in gospodarskimi poslopiji brez pritiklin.

Od zemljišč: pašnikov vrtov travnikov gozdov njiv

k	I.	ha a m ²	ha a m ²	ha a m ²	ha a m ²	ha a m ²	ha a m ²
k I.	1	28 88	1 77 78	12 11 30	89 73 27	9 24 54	
" II.	—	4 71	— — —	1 42 53	11 54 38	4 71 77	
" III.	—	— — —	— — —	3 6 2	60 86 —	46 —	
" IV.	1	14 66	— 85 42	17 88 25	21 7 96	9 83 22	

Les je povečini že posekan, v vrtilih je lepo sadno drevje.

Posestva se dražijo le skupno in so cenjena:

k I. s	124.458 K 53 h
" II. "	8.842 " 14 "
" III. "	1.715 " 14 "
" IV. "	18.435 " 3 "
pritiklina k I.	2.398 " — "

Skupaj na 155.848 K 84 h

Najmanjši ponudek znaša 103.899 K 22 h, pod to vsoto se prodaja ne izvrši.

Dražbeni pogoji, iste izpreminjajoči sklep in na posestva se nanašajoče listine (zemljiškoknjižni, hipotečni izvleček, izvleček iz katastra, cenilni zapisnik itd.) se lahko pogledajo pri podpisnem sodišču, soba št. 8, med uradnimi urami.

Pravice, ki bi to dražbo ne pripuščale, je treba najpozneje v določenem dražbenem roku pred začetkom dražbe pri sodišču naznaniti, sicer se glede posestva ne morejo več vzdrževati.

O nadaljnjih dogodkih pri draženju bodo osebe, za katere so v tem času na posestvih pravice ali bremena utemeljena ali se tekom draženja utemeljijo, v tem slučaju le z nabitim listom pri sodišču obveščene, če niti v okrožju podpisanega sodišča ne stanujejo, niti temu ne naznanijo v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za dostavljenje.

C. kr. okrajno sodišče Pliberk

odd. II., dne 24. marca 1914.

Appelmann l. r.

in razno moderno blago za moške in ženske obleke razpošilja po najnižjih cenah

Jugoslovanska razpošiljalna

R. STERMECKI v Celju 308, Štajersko.

Pišite po glavni ilustr. cenik čez več tisoč stvari, kateri se vsakemu pošlje zastonj. Pri naročilih iz Srbije, Bolgarije, Nemčije in Amerike je treba denar naprej poslati.

Kmetovalci!

Svetovno znane srebrno-jeklene kose

iz najvlačnejšega in najboljšega jekla, lahke, s kojimi je mogoče najbolj trdo travo pri enkratnem brušenju 100 korakov neprenehoma kositi, razpošilja v vsaki množini najceneje edino

Adalb. Geiss-a naslednik Viktor Pilih, Žalec.

Zahtevajte cenik!

Kupujte le vžigalice: U korist obmejnim Slovencem!

Loterijske številke.

Gradec, 1. aprila: 82, 54, 11, 42, 1
 Brno, 1. aprila: 86, 29, 62, 15, 33
 Linc, 4. aprila: 54, 25, 70, 24, 2

Tržne cene v Celovcu

2. aprila 1914 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	22	—	24	—	14	78
Rž	18	62	20	—	11	39
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	23	46	24	76	12	—
Oves	14	86	16	—	5	60
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	35	14	22	—
Turščica	18	52	19	72	10	30
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola, rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	4	20	5	20	2	—
Deteljno seme	192	—	220	—	—	—
Seno, sladko	9	—	12	—	—	—
" kislo	7	—	9	80	—	—
Slama	5	80	7	50	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	26	—	—
Smetana, 1 "	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 kg	2	80	3	40	—	—
Sur. maslo (putar), 1 "	2	60	4	—	—	—
Slanina (špeh), pov. 1 "	2	10	2	30	—	—
" sur. 1 "	1	90	2	10	—	—
Svinjska mast 1 "	2	20	2	40	—	—
Jajca, 1 par	—	13	—	20	—	—
Piščeta, 1 par	2	80	3	60	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ² .	3	20	3	60	—	—
30 " " mehka, 1 "	2	60	3	20	—	—

Živina	100 kilogram.						Prignalo	Prodalo
	Potrez		živa		zaklana			
	od	do	od	do	od	do		
Konji	—	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—	
" za vožnjo	380	420	—	—	—	—	20 12	
Junci	230	280	—	—	—	—	8 5	
Krave	180	370	70	72	—	—	40 22	
Telice	300	—	—	—	—	—	1 1	
Svinje, pitane	—	—	—	—	148	150	12 12	
Praseta, plemena	16	56	—	—	—	—	330 280	
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	
Koze	—	—	—	—	—	—	—	

Oteklina protina se splahnejo, revmatične in nevralgične bolečine ter ozeblina

zginejo, ako uporabite

od zdravniških avtoritet priporočeni

CONTRHEUMAN

Pomirjuje in lajša bolečine, izsesava oteklina v členih, pospešuje njihovo gibljivost, odstranjuje neprijetno boleče srbenje ozeblin in preseneča z učinkovanjem pri utiranju, masaži in obkladkih. 1 tuba 1 krono.

Izdelovanje in glavna zaloga

LEKARNA B. FRAGNER-ja,

c. in kr. dvorni dobavitelj, Praga III-203

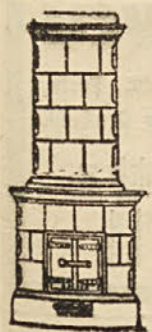
Proti predplačilu:

K 1.50, pošilja se 1 tuba
 " 5. " " 5 tub
 " 9. " " 10 "

franko.

Pozor na ime izdelka in izdelovalca.

Zaloga v lekarnah.

J. WIESAUER

lončar v Celovcu
 živinski trg št. 9

priporoča peči, štedilnike, stenske obklade, kuhinjske posode.

Točna izvršitev vsakovrstne poprave.

Vabilo

na

4. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Bilčovsu

r. z. z. n. z.

dne 19. aprila 1914 ob 3. uri popoldne v župnišču v Bilčovsu.

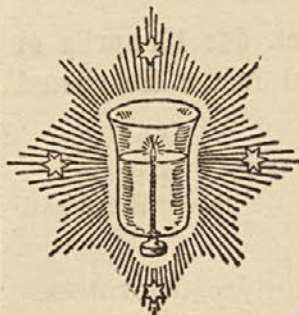
Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Poročilo načelstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1913.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev enega člana nadzorstva.
7. Prememba pravil glede združnega deleža.
8. Slučajnosti.

Ako bi ne bilo zbranih ob določenem času deseti del zadružnikov, se vrši na istem mestu in z istim dnevnim redom pol ure pozneje drug občni zbor, ki sme brez-pogojno sklepati!

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Albin Novak
 Sinčaves, Koroško.

Tovarniška zaloga in razpošiljanje cerkvenih potrebščin, kakor: Aparat-olje za večno luč, a la Guilon stenje, steklo, kadilo, oglje za kadičnice itd.

Za abstinente: raznovrstne sadne soke. Cene solidne, postrežba točna!

Kmetija na prodaj.

V Šmarjeti ob cesti, eno uro od Velikovca, poslopje v dobrem stanu, skedenj čisto nov, sadni vrt, posetve 11 birnov, obsega 10 1/2 orala sveta, drv za dom zadosti in se v par letih nekaj lesa lahko proda, redi se 5 glav živine, dobi se pa tudi lahko več sveta v najem, da se more rediti več živine. Proda iz proste roke za 8000 K dosedanji posestnik **Jan. Kotnik, pd. Tonic v Tinjah na Koroškem.**

Naravna vina

vseh vrst: štajerska, goriška, tirolska in avstrijska, iz soda in v steklenicah, priporočam po nizkih cenah. Oddajam tudi po ceni v sodu. Mašno vino. Dobi se tudi dobro domače meso in slanina (špeh).

Benediktinska klet, Celovec, Benediktinski trg 10.

K. Tišler, Schönfeld pri Be-

vojnji. — Naročite si takoj, a le pri darila. — Jamčim, da bodete zadobite v dar še lepa, prav koristna posušine prosto in vrhutega dolepi vrecici samo K 3.50 vsake fina žitna kava stane 5 kg v in polovico manj stane, kajti moja kava potem še dvakrat boljše diši! prinesiti in boste videli, da vam

žitno kavo

vrstno

je, ako mislite, da se le iz bobove kave napravi dober zajtrk. Poskusite vendar enkrat mojo iz-

Ravno narobe

V Celovcu se dobi v vseh lekarnah.

Kako se

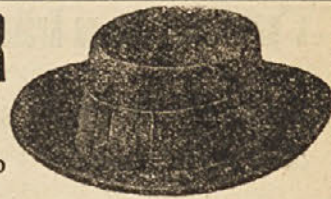
pljučne bolezni, dušljivi kašelj in naduho popolnoma izleči, razodenem vsakomur zastoj. Pošljite frankran ovitek z naslovom za odgovor na gospo B. Kolenská, Vršovice št. 383 pri Pragi (Češko).

JANEZ PICHLER

klobučar v Celovcu
 Wienergasse št. 7

priporoča svojo veliko izbiro

moških in ženskih klobukov v vseh kakovostih in barvah po nizkih cenah. Dobra, realna postrežba.

VINO

pristno, iz najboljših leg mariborske okolice (Vorderberg), lastni pridelek, prodaja stolni župnik v Mariboru na Štajerskem. 3000 do 4000 litrov letnika 1912 in 1913.

VABILO

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Velikovcu

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

ki se bo vršil

v sredo 15. aprila 1914 ob 1. uri popoldne v Narodnem domu v Velikovcu

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1913.
4. Sklepanje glede čistega dobička.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Opomba. Ako bi ta občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, vrši se isti dan eno uro pozneje drugi občni zbor, ki je pri vsakem številu zadružnikov sklepčen.

Načelstvo.

Kašelj utešljiv in okusen je

THYMOMEL SCILLAE,

sredstvo, ki omehčuje, lušči sliz, zdravi lahki in oslovski kašelj, varuje pred vsakim obolenjem dihalnih organov olajšuje pri naduhi in ugodno učinkuje pri otrocih in odraslih. Od zdravniških avtoritet mnogokrat izkušen in priporočen.

Steklenica 2 K 20 vin. Po pošti proti predplačilu 2 K 90 v 1 steklenica, 7 K 3 steklenice, 20 K 10 steklenice, pošilja se franko. Ne dajte si usiliti potvorov!

Izdelovanje in glavna zaloga v lekarni B. FRAGNER-ja c. kr. dvorni dobavitelj, PRAGA III.—203.

Pozor na ime izdelka!

Pozor na varstveno znamko!

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

POSTNI PASTIRSKI LIST

prevzvišenega gospoda knezoškofa krškega
s postnim redom za Krško škofijo za l. 1914
se dobi v

tiskarni Družbe sv. Mohorja.

Cena 10 vinarjev.

Cena 10 vinarjev.

**Varujte se
nečistih ran!**

Slavno 40 let
tisočkrat
preizkušeno in
potrjeno anti-
sepsko

Praško domače mazilo

varuje pred onečiščenjem, vnetjem
ran, lajša bolečine, pospešuje ce-
ljenje in je s svojim mnogostran-
skim učinkom tudi kot omehčujoče
mazilo, ki vleče, v vsaki hiši
nelzogibno.

1 škatljica 70 v., po pošti proti pred-
plačilu se za K 3-16 pošljejo 4 škatljice,
za K 7-10 škatljic franko na vse po-
staje Avstro-Ogrske.

Glavna zaloga **B. FRÄGNER**, c. k. dvorni
dobavitelj,
lekarna „pri črnem orlu“

v Pragi III.-203, vogel Nerudove ul.
Zaloga v lekarnah po vsej Avstriji.

POZOR!
Vsi deli zavoja so
opremljeni z

varstveno znamko

Podobice za prvo sv. obhajilo

s slovenskim ali nemškim besedilom
svete podobice in molitvenike
priporoča

Društvo sv. Jožefa v Celovcu.

Thymol-mazilo s sidrom

Pri manjših, odprtih ranah in opeklinah
Škatlja K -80.

LINIMENT S SIDROM capsici compos.

Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom
Bolečine odpravljajoče mazilo
pri prehlajenju, revmatizmu, protinu itd. itd.
Steklenica K -80, 1'40 in 2'—.

Železna albuminat tinktura s sidrom

pri pomanjkanju krvi in bledici. Stekl. K 1'40.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah ali naravnost v
Dr. Richterjevi lekarni „Pri zlatem levu“
Praga I, Elizabetina cesta 5.

Veliko gostilniško obratno podjetje

na severni jezikovni meji se pod
ugodnimi pogoji odda v najem s
1. julijem 1914. Več pove uprav-
ništvo lista »Mir« v Celovcu.

VABILO

na

redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sinčivesi

registrovane zadruge z neomejeno zavezo
ki se bo vršil

na velikonočni ponedeljek dne 13. aprila ob
3. uri popoldne v lastni hiši v Dobrlivasi.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zad-
njem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo računskih pregledovalcev.
4. Odobritev računskega zaključka za
leto 1913.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne
bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje na istem
mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor,
ki bo sklepal ne glede na število navzočih članov.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Zdaj je najboljši
čas za presajenje

igličevja

ki traja do konca maja.

Smreke: 30—250 cm vis. kom.
30—180 vin. Weymonthov bo-
rovec 100—300 cm vis. kom.
120—250 vin., beli bor 30—300 cm
vis. kom. 30—300 vin., črni bor
30—120 cm vis. kom. 70—150 vin.,
macesen 30—200 cm vis. kom.
60—200 vin., jelka 20—80 cm
vis. kom. 70—150 vin., košati bor
(Bankskiefer) 30—200 cm vis.
kom. 30—120 vin., modre in sre-
braste smreke 20—160 cm vis.
kom. 250 vin. Tuje in ciprese
40—120 cm vis. kom. 200—400 vin.
Ekstično (inozemsko) igličevje
70 najlepših vrst kom. od K 1'— naprej. **Zbirke:** 100 kom.
domačega in inozemskega igličevja 50—300 cm vis.
K 100'—, 50 kom. K 54'—, 25 kom. K 30'—. **Akacije**
1—2 l. 1000 kom. K 6—15, gledicije 1—4 l. 1000 kom.
K 5—40. Visokostebelnate jablane 100 kom. od K 25'—
naprej, hruške, češnje, češnje, breskve, marelice itd. kom.
od K 1'— naprej. **Lepotno in drevedno drevje** kom.
od 60 vin. naprej. Visokostebelnate grmaste in ovijalne
vrtnice od 50 vin. naprej. Lepotni grmi, pasmena perut-
nina itd. Glavni katalog na željo gratis. **Grofa Žiga Bat-**
tyányja graščinska uprava Gendlak pri Radgoni.

Absolutno zajamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja
vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna
bela mašna vina, letnik 1912 po 56—60 K, letnik 1913
po 40—45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano
vino rizling po 60 K, beli burgundec po 70 K, „Zelen“
po 80 K. — V zalogi je tudi tropinsko žganje liter po
K 2'30. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo
se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

pristni
kaučukov podpetnik

Kamenit

kot novi „asbestni škrlj“, najboljšje
strešno krilo, □ m tehta le 10 kg,
varno pred ognjem in viharjem, s
popolnim jamstvom, kritje, vozna
do zadnje postaje ter vse potrebščine
vračunjene, po zmerni ceni priporoča;
razen tega izdeluje vsakovrstne do-
mače mline, napravo vodne sile ter
vse kmetijske stroje, tudi parilne
kotle, posnemalnice, gnojne sesalke,
motorje, cirkularne žage, bodečo žico
i. t. d.

Josip Božič,

strojni stavbnik v Grabstanju, Kor.

Geniki in obisk brezplačno.

Geniki in obisk brezplačno.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fondii okroglo K 1.000.000'—.

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 3/4 %

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu,
Sarajevu, Gorici, Celju in ekspozitura v Gradežu.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

proti 30 dnevni
odpovedi po **5 %**

proti 60 dnevni
odpovedi po **5 1/2 %**